

НАЙ
ЦІННІШЕ
СВОБОДА

Те, що в країні буде повномасштабна війна, я не вірила до перших ракет 24 лютого. Я відкидала думки про це, бо мені здавалося, що в 21 столітті — це нонсенс. Що в моїй країні — це нонсенс. Бо ми можемо «воювати» всередині, але нам не потрібні чийсь території. Максимум що могло би бути — загострення на східному напрямку, і медійники до цього готувалися.

А 24 лютого зупинило мій час. Я не панікувала — чітко знала, що маю робити, бо відповідаю за багатьох людей. Насамперед провела платежі всім редакціям-партнерам, із якими почали співпрацювати ще в січні, адже цей день міг бути останнім, коли працювала би банківська система. На щастя, цього не сталося, проте колеги встигли закупити продукти, або оплатити послуги.

А ПОТІМ БУВ ОДИН ДОВГИЙ ДЕНЬ, ЯКИЙ ТРИВАВ ТИЖНЯМИ.

«Як ти? Де ти?» — це було основне питання, яке я писала кожній людині з різних міст, містечок і сіл, кого знала, з ким співпрацювала, товаришувала чи проводила якийсь захід.

Багатьох просила виїжджати в безпечне місце. І багато хто виїхали — за кордон чи на Західну Україну. Бо ж очевидно, що ті, хто в журналістиці, політиці, громадсько активні і патріотично налаштовані — це люди, за якими будуть полювати насамперед і яким опинитися в окупації вкрай небезпечно.

Я довго не могла перейти у фазу прийняття ситуації. До реальності потроху по-

вертали люди, які змогли виїхати своїми авто чи евакуюватися потягами з Харкова, Сум, Києва і яких я з моїм чоловіком приймали вдома на кілька днів передихнути перед подальшою дорогою в інші країни, міста чи квартири (а ми вже кілька років проживаємо у Львові).

Повертали до реальності також потреби керівників і керівниць музеїв захистити фонди. Я почала допомагати своєму чоловікові та його колегам із новоствореної громадської ініціативи «Центр порятунку культурної спадщини» розвантажувати авто з професійними матеріалами для збереження та захисту об'єктів культури та мистецьких колекцій у різних населених пунктах України від загроз військових дій.

Турбота про людей тут і зараз, про тих, хто далеко, дала можливість структурувати думки і дії. Я повернулась до проєктної діяльності прес-клубу, контактувала з партнерами — редакціями з різних куточків України. Ми відновили співпрацю зі створення контенту про роль жінок і чоловіків у суспільстві — хоча основною темою стала їхня участь у наблизенні Перемоги на фронтах і в тилу. Наша співпраця — це, крім фінансової підтримки, ще й менторський та експертний супровід, адже вкрай важливо, аби журналістські матеріали не подавали інформацію про чоловіків і жінок стереотипно, не дискримінували, не знецінювали одних і не героїзували інших, аби показували важливу роль кожної людини у її сфері, на її робочому місці.

Як наукова співробітниця Українського центру культурних досліджень, збираю

інформацію та фіксую дані про пошкодження і знищення пам'яток і закладів культури. Окрім гніву і ненависті, є відчуття, що ми ніколи цього не пробачимо і, що ми всі разом все відбудуємо, як разом повстали проти рабського «руського міра».

Водночас від своєї колеги з Волинського прес-клубу отримала пропозицію стати координаторкою Центру журналістської солідарності у Львові — ініціативи, яку в квітні Національна спілка журналістів України започаткувала у трьох містах України (крім Львова ще в Івано-Франківську та Чернівцях). Тож моя підтримка журналісток і журналістів, набула ширших масштабів — це і консультування з приводу різноманітних програм для медіа, і отримання та відправка бронежилетів, і допомога у відновленні діяльності редакцій тощо.

НА ЖАЛЬ, ВІЙНА
ПРИНЕСЛА ВЕЛИЧЕЗНІ
ВТРАТИ. І ЦЕ — НЕ ЛИШЕ
ЗРУЙНОВАНІ БУДИНКИ
ЧИ ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНОЇ
СПАДЩИНИ, **ЦЕ —
ПОРАНЕНІ ДУШІ
І ПОЛАМАНІ ДОЛІ.**

Сусідство з росією століттями приносило нам нещастя і вина сьогоднішніх злочинів — не на одній людині, а на цілому суспільстві. І ми будемо захищатися, бо найбільша цінність для нас — це Свобода.

Богдана Стельмах,

громадська активістка, координаторка «Волинського прес-клубу», фахівчиня у сфері медіа, наукова співробітниця Українського центру культурних досліджень Міністерства культури та інформаційної політики України